

від утопічних до прагматичних. Ключовим моментом більшості проєктів можна назвати багатофункціональність: міст стає простором тяжіння людей, який формується за допомогою архітектурно-ландшафтних засобів (пішохідні шляхи, орієнтовані на воду тераси, наповнення різноманітними функціями тощо).

Література:

1. Сади на штучних основах // Ландшафтна архітектура та зелене будівництво / Архітектура та проєктування [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://landscape.totalarch.com/node/53>
2. Energy Fresh. Пішохідний міст, що змінює зовнішній вигляд залежно від сезону // Науково-популярний портал [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.energy-fresh.ru/tech/architect/?id=7768>
3. Bolchover, J. Vitamin Green / Joshua Bolchover. Phaidon Press, 2012. – 352 с.
4. Оригінальний міст-парк у Вашингтоні // Нова Паркова Культура [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://newparkculture.com/ua/news/originalnyu-most-park-v-vashingtone>
5. Friedrich Bayer Bridge. LoebCapote Arquitetura e Urbanismo [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.archdaily.com/543458/friedrich-bayer-bridge-loebcapote-arquitetura-e-urbanismo>
6. Arch Daily. Beyond the High-Line: Re-Imagining Open Space for our Crowded Urban Future [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.archdaily.com/389866/beyond-the-high-line-re-imagining-open-space-for-our-crowded-urban-future/>

УДК 72.01

ДИЗАЙН ГРОМАДСЬКО-ВИСТАВКОВОГО КОМПЛЕКСУ В ІСТОРИЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА СИНТЕЗУ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВИХ, АРХІТЕКТУРНИХ ТА МІСТОБУДІВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ

Лесів І.С., студ. гр. ДАС-606 М (п)

Науковий керівник – Ладигіна І.В., канд. арх, доцент (кафедра Дизайну архітектурного середовища, Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Анотація. На прикладі нового громадсько-виставкового комплексу в історичному середовищі міста Одеси розглядається синтетичний підхід до формування його дизайну на основі предметно-просторових, архітектурних та містобудівних систем утворюючих елементів.

Актуальність. Впровадження в існуюче міське середовище нових об'єктів соціально-культурного призначення завжди було і сьогодні залишається досить актуальною задачею. Особливої важливості вона набирає, коли йдеться про втручання в автентичну забудову центрального історичного ядра.

У центральній частині територія поєднує переваги пішохідної досяжності історичного ядра міста, а, отже, доступності найбільш значущих об'єктів міського значення, з камерністю, архітектурною цілісністю, людською співмірністю, масштабністю міського середовища.

Розміщення нового об'єкту в історичній частині зони загальноміського центру, робить його особливо привабливим також і з точки зору окупності інвестицій.

При цьому новітні об'єкти, що виникають в громадському центрі частіше за все являють собою багатофункціональні комплекси – структури міського типу, які розглядаються як нові містобудівні вузли. В таких комплексах зосереджуються найбільш актуальні для постіндустріального суспільства функції, інноваційні технології, відбивається ландшафтне мислення і сучасні тенденції архітектури і дизайну.

Цей аспект набуває особливого забарвлення, коли у сучасних умовах становлення постіндустріального суспільства на Україні функціонально-планувальна організація найзначніших міст зазнає великих змін. Спостерігається повсюдне перенесення акценту з виробничої сфери діяльності, що правила протягом десятиліть за основу містобудівної бази поселень, на розвиток сектору послуг, фінансової сфери, новітніх технологій [1].

З іншого боку, в процесі становлення, розвитку та деградації виробничих відносин індустріального періоду міське середовище зазнає багато негативних змін екологічного, функціонального, естетичного та гуманістичного характеру і потребує якісно нового рівня організації предметно-просторового середовища як всього міста, так і його окремих комплексів на основі так званого «постіндустріального дизайну» [2], однією з перспективних областей якого, на думку С.М. Михайлова, саме і є міський дизайн, що призначений забезпечити масштабне, інформаційно насичене, функціонально і психологічно комфортне предметно-просторове середовище для людини.

В таких умовах пропонується концепція дизайну громадсько-виставкового комплексу, що розташований в Приморському районі по вулиці Лейтенанта Шмідта, 14 поряд з іншими будівлями громадського призначення в місті Одеса, яка як і інші найкрупніші міста нашої держави, потребує розробки сучасних підходів до формування нових багатофункціональних комплексів в структурі історичної частини загальноміського громадського центру, як синтез дизайну з архітектурою, містобудуванням та монументально-декоративним мистецтвом.

Забудова цієї частини міста виникла ще в ХІХ столітті і носить характер невеличких кварталів з будівлями по периметру і внутрішніми дворовими просторами, що певним чином зумовлює формування нового об'єкту в її структурі (рис. 1).

Так, новий дизайн міського середовища виникає як результат взаємодії:

- дизайн-форми (предметної, кольорової, світлової, графічної – дизайнерський аспект);
- архітектурної форми (об'ємно-просторовий аспект);
- містобудівної форми (просторово-планувальний аспект) у взаємодії з «людським фактором» [2].

Тож, на містобудівному рівні міста формується новий центр тяжіння – містобудівний вузол з неповторною естетикою і ексклюзивними функціями.

На рівні кварталу – створюється містобудівний партер досить автономний та незалежний від загальної архітектурно-планувальної композиції міста простір на рівні двох перших поверхів забудови, обладнаний вуличними меблями та системою візуальних комунікацій.

У його організації переважно використовуються проектні методи дизайну, зокрема, «ергономічне проектування» та «метод фірмових стилів». Містобудівний партер стає свого роду буфером між висотною архітектурою міського центру і людиною, функціональним, масштабно-пластичним, інформативно-психологічним, художньо-семантичним – таким, що забезпечує масштабне зростання та розвиток міста поза явним конфліктом з людиною.

На рівні архітектури – об'ємно-просторового рішення – розглядається створення дизайн-коду на основі історико-генетичного аналізу – своєрідного еволюційного дослідження – історико-генетичного коду міста.

Історико-генетичний код зумовлює архітектурно-художнє утворення стилю на рівні окремого об'єкту як його «локальний архітектурно-художній стиль», спрямований на виявлення унікальності і художньої індивідуальності.

Тобто, у формоутворенні використовуються об'єктивно діючі «закони місця» – «дух місця», що знаходиться поза межами «великих історико-художніх стилів, їх течій і напрямків.

При цьому під генетичним кодом розуміється сукупність специфічних структурних ознак, що стало відтворюються на всіх етапах попередньої еволюції міста [3].

В свою чергу, дизайн-код в багатьох літературних джерелах визначається як зведення правил та рекомендацій, спрямованих на формування комфортного, доступного та безпечного міського середовища [4].

На рівні «дизайн-простору» – відкритого дворового простору, засобами ландшафтного дизайну формується новий громадський простір – предметно-просторове середовище, що може використовуватися для виставки під відкритим небом, або з метою відпочинку та спілкування.

Засоби ландшафтного дизайну – його елементи – традиційні (озеленення, благоустрій, малі архітектурні форми тощо) і новітні, що створюються на основі сучасних технологій, матеріалів, освітлення, а також різні види сучасного мистецтва (кінетичне мистецтво, стріт-арт, паблік-арт, ленд-арт тощо) виступають системоутворюючими елементами відкритих міських просторів.

Рис. 1. Формування громадсько-виставкового комплексу в історичному середовищі м. Одеси

Тож, створюється нове предметно-просторове середовище [5], що розглядається як система взаємопов'язаних матеріальних об'єктів – архітектурних складових і їх наповнення – елементів міського дизайну, монументально-декоративного мистецтва і елементів природного ландшафту.

Висновки та результати. Таким чином, в рамках формування сучасної постіндустріальної цивілізації, що ставить во главу кута так званий «людський фактор», застосування синтезу предметно-просторових, архітектурних та містобудівних складових при створенні дизайну багатофункціональних громадсько-виставкових комплексів в історичному середовищі найкрупніших міст сприяє підвищенню якості життя, зростанню нематеріальних послуг, екологізації соціально-економічного розвитку та становленню якісно нових відношень населення з природою.

Література:

1. Ілляш А.М. Принципи формування багатофункціональних комплексів в структурі «великого міста» (на прикладі міста Харкова): дис. канд. архіт. Харків, 2015. 180 с.
2. Михайлов С.М. Дизайн сучасного міста: комплексна організація предметно-просторового середовища: теоретико-методологічна концепція. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.dissercat.com/content/dizain-sovremennogo-goroda-kompleksnaya-organizatsiya-predmetno-prostranstvennoi-sredy-teore>
3. Генетичний код міста. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://present5.com/geneticheskij-kod-goroda/>
4. Дизайн код. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://sher.media/kak-dizajn-kod-kontroliruet-estetiku-goroda/>
5. Сторожев М.Г. Формування предметно-просторового середовища малоповерхової житлової забудови міста. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://surl.li/gxlnf>